

Wat te doen naar aanleiding van de RvS uitspraak van 30 juni 2021?

Het onderstaande heeft betrekking op windparken, maar de geschetste aanpak kan ook worden toegepast op andere besluiten van overheden die mede gebaseerd zijn op het nu onrechtmatig verklaarde Activiteitenbesluit en de daarop gebaseerde Activiteitenregeling.

Voor windparken: er zijn twee situaties: nieuw en bestaand, elk met een eigen actieplan.

Nieuw

Als een windpark nog niet is gebouwd, als de bouw nog in gang is of als het park gemoderniseerd gaat worden, is het actieplan als volgt:

1. Checken of in de plannen of de vergunningen verwezen wordt naar dat nu onrechtmatig verklaarde Activiteitenbesluit of Activiteitenregeling.
2. Zo ja: de gemeente of de provincie die met die plannen bezig is of die de vergunningen heeft afgegeven per aangetekende brief sommeren (= formeel eisen) dat ze – al naar gelang de concrete situatie - de besluitvorming opschorten, de vergunningen intrekken en/of de bouw stil leggen totdat er een milieueffectrapportage is opgesteld, in elk geval voor wat betreft: geluidshinder, slagschaduw en externe veiligheid.
3. Als de gemeente of de provincie die eis afwijst, eerst bezwaar maken bij de gemeente of provincie en als dat niks oplevert, daarna in beroep gaan tegen die afwijzing bij de bestuursrechter. Eerst bij de rechter in eerste aanleg en daarna in beroep bij de Raad van State.

Bestaand

Voor bestaande windparken ligt het anders. Ook dan zijn de verleende vergunningen niet rechtsgeldig en was de besluitvorming onrechtmatig, maar dat wil niet zeggen dat de turbines nu maar even afgebroken moeten worden. Een rechter zal in dit geval de betrokken belangen afwegen en de eigenaren van het park valt zelf niets te verwijten want die hebben vertrouwd - ten onrechte, zo is nu gebleken - op de overheid en op het feit dat die volgens de regels handelde.

Maar dit wil niet zeggen dat je niks kunt doen. Het Europese Hof sprak namelijk ook klip en klaar uit (voor de liefhebber: in overweging 83 en 84 van het Nevele arrest) dat nationale autoriteiten, waaronder rechterlijke, alles moeten doen wat in hun vermogen ligt om de rechtsgevolgen van hun onrechtmatig handelen ongedaan te maken. En dus kun je een (aangetekende) brief naar de gemeente of de provincie (of voor hele grote parken: het Rijk = de minister van EZK) sturen met twee eisen:

1. Aan te geven wat ze gaan doen om de rechtsgevolgen van hun onrechtmatig handelen ongedaan te maken zoals het Europese Hof eist.
2. In elk geval schadevergoeding te betalen aan omwonenden nu die jarenlang overlast hebben ervaren vanwege onrechtmatig handelen van de overheid.
3. Je kunt daar - om de druk op te voeren - nog de eis aan toe voegen dat de turbines worden afgebroken, maar verwacht daar dus niet te veel van.

Albert Koers
9 juli 2021